

# Så svarar du på IVO:s enkät – fråga för fråga, utan fallgropar

IVO frågar personal och ledning på alla mottagningar hur tandvårdsstödet för 67+ påverkat er. Svaren går inte att ändra i efterhand och kan kopplas till er mottagning. Den här guiden förklarar vad varje fråga handlar om och vilka svarsalternativ som beskriver sådant som inte är tillåtet.

## Innan du börjar

- **Svaren är inte anonyma.** Ditt namn syns inte, men mottagningens e-postadress gör det. IVO hänvisar till 7 kap. 20 § patientsäkerhetslagen – sin rätt att begära uppgifter för tillsyn.
- **Formuläret går inte att spara eller ändra.** Avsätt 20 minuter och svara vid ett tillfälle.
- **Alla på mottagningen ska svara** – tandläkare, hygienister, sköterskor och ledning. Svaren om kliniken bör stämma överens, svaren om din arbetssituation är dina egna.
- **Svara alltid sant.** Ett sant svar som behöver förklaras är bättre än ett som ser rätt ut.

## Alternativ som beskriver något som inte är tillåtet

Flera svarsalternativ i enkäten beskriver handlingssätt som strider mot regelverket. Att IVO tagit med dem betyder inte att de är tillåtna. Kryssa dem bara om det faktiskt är så ni gör – och tala då med någon innan du skickar.

- **"Behandlingen bedömdes inte ekonomiskt möjlig"** – en ansluten vårdgivare får inte välja bort patienter eller behandlingar för att de är mindre lönsamma.
- **Prioritering "utifrån ålder"** – sedan 1 jan 2026 ska den med störst vårdbehov ges företräde. Ålder är inget eget skäl.
- **"Patienten betalar mellanskillnaden själv"** – inom STE får priset inte överstiga referenspriset. Mellanskillnad går inte att ta ut.
- **Olika kvalitetsnivåer efter ålder, slutat ta emot 67+, behandling utan undersökning** – samtliga strider mot tandvårdslagen eller STE-reglerna.

## 1 Inledande frågor – vem du är

| FRÅGAN                                            | SÅ TÄNKER DU                                                                                                                                                                                                                                |
|---------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Tar ni emot patienter 0–19 år? 20 år eller äldre? | Svara som i er tillståndsansökan eller anmälan. Avvikelser här sticker ut hos IVO.                                                                                                                                                          |
| Har ni specialisttandläkare?                      | "Specialisttandläkare" betyder bevis om specialistkompetens från Socialstyrelsen – inte lång erfarenhet eller särskilt intresse.                                                                                                            |
| Din huvudsakliga yrkesroll och arbetsområden      | Kryssa bara roller du faktiskt har. Odontologiskt ansvarig och hygienansvarig är utpekade roller – kryssa dem bara om du är utsedd till dem.                                                                                                |
| Har du en ledningsfunktion? Vilken?               | Bara en person är verksamhetschef. Delägare eller den som utför enskilda ledningsuppgifter väljer <b>"Annan ledningsfunktion"</b> och skriver kort vad, t.ex. <i>"Delägare, utför ledningsuppgifter i samarbete med verksamhetschefen."</i> |

## 2 Patientflöde – det känsligaste avsnittet

| FRÅGAN                                                              | SÅ TÄNKER DU                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|---------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Har ni sett en ökning sedan 1 januari 2026? I vilken åldersgrupp?   | Svara efter er bokning. De flesta kliniker ser en ökning bland 67+.                                                                                                                                                                                                                 |
| Vilka förändringar har ni gjort för att ta emot fler?               | <b>"Effektiviserat arbetssättet"</b> är ofarligt om det stämmer: samlad planering, fler åtgärder per besök när det är odontologiskt lämpligt. <b>Var försiktig med "kortat behandlingstiden"</b> och delegering – de läses som kvalitetsrisk. Beskriv aldrig kortare journalföring. |
| Orsaken till att ni inte kan ta emot patienter i samma utsträckning | Sant och ofarligt är t.ex. <b>"väntetiden för behandling är för lång"</b> . <b>Kryssa aldrig "inte ekonomiskt möjlig"</b> – se rutan ovan.                                                                                                                                          |
| Hur prioriterar ni hur snabbt patienter får vård?                   | <b>"Utifrån vårdbehov oavsett ålder"</b> är det enda alternativ som stämmer med tandvårdslagen. Lämna fritextfältet tomt.                                                                                                                                                           |

## 3 Specialisttandvård

| FRÅGAN                                                                   | SÅ TÄNKER DU                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|--------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| I vilka fall har ni remitterat patienter 67+ till specialist under 2026? | Godtagbara skäl är de odontologiska: <b>vårdbehovet kräver specialistkompetens, kompetensen finns inte på mottagningen, konsultation, röntgen eller specialistbedömning. Aldrig "inte ekonomiskt möjlig"</b> – ekonomin i STE är inget skäl att remittera en patient ni har kompetens att behandla. |

## 4 Kostnadstäckning – pristaket i STE

| FRÅGAN                                                          | SÅ TÄNKER DU                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|-----------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Har ni fått minskad kostnadstäckning till följd av pristaket?   | Svara ärligt. Att säga ja är inte ett problem – det är vad reformen innebär för många.                                                                                                                                                                                                             |
| Vilka förändringar har ni gjort till följd av detta?            | Ofarliga och vanliga svar: <b>"accepterat en lägre vinstmarginal"</b> och <b>"planerar att använda kommutypstillägget"</b> . <b>Kryssa aldrig</b> minskade materialkostnader, olika kvalitetsnivåer eller att ni slutat ta emot 67+ – de läses som kvalitetsförsämring eller bortval av patienter. |
| Erbjuder ni dyrare material eller behandling än det STE täcker? | Att <i>informera</i> om behandlingsalternativ är inte att <i>erbjuda</i> dem som tillägg. Svarar du ja ska det vara utanför STE-åtgärden, aldrig som mellanskillnad på samma åtgärd.                                                                                                               |

### Så använder ni guiden

Skriv ut den och lägg den bredvid datorn när ni svarar, eller gå igenom den gemensamt på ett personalmöte före svarsdagen. Verksamhetschefen svarar först – då kan övriga stämma av klinikens gemensamma svar mot det. Guiden är allmän: det som gäller just er mottagning avgör ni själva, och vid tvekan stämmer ni av med verksamhetschefen innan ni skickar.

## 5 Organisatoriska förutsättningar

**Här skiljer enkäten på dig och kliniken.** Arbetsbelastning, stress, övertid och dokumentationstid gäller *dig personligen* – svara efter hur det är för dig, även om kollegorna svarar annorlunda. Sjukfrånvaro, personalomsättning, avvikelser och klagomål gäller *hela mottagningen* – de svaren bör vara samma från alla, så stäm av med verksamhetschefen. Ökad dokumentationstid är ett vanligt och ofarligt svar.

## 6 Övriga frågor

| FRÅGAN                                                         | SÅ TÄNKER DU                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|----------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Hur påverkar reformen patienter yngre än 67?                   | <b>Undvik "längre väntetid för under 67"</b> om väntetiderna ökat för alla – det kan läsas som att ni låter 67+ gå före. Sant för många: patienter under 67 avvaktar behandling i väntan på att fylla 67.                                                                                                                                                |
| Hur informerar ni patienter 67+ om vad som omfattas?           | Kryssa alla sätt ni faktiskt använder: blad i väntrummet, vid undersökning, i kostnadsförslaget, vid efterfrågan. <b>Aldrig "information ges ej"</b> – informationsskyldigheten följer av lag.                                                                                                                                                           |
| Kan patienter 67+ avstå undersökning och få behandling direkt? | <b>Nej.</b> Behandling kräver diagnos. Även en akut- eller delundersökning är en undersökning.                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Ny fast protetik bakom tand 5 ger inte STE – hur påverkar det? | Ser ni fler fyllningar i stället för kronor: kryssa det <i>bara tillsammans med "Annat"</i> och förklara, t.ex. <i>"Patienten har efter information om alla alternativ och kostnader själv valt bort kronbehandling. Utförd behandling är alltid odontologiskt försvarbar."</i> Utan förklaringen kan svaret läsas som att vården styrs av ersättningen. |

## 7 Kontrollera innan du trycker Skicka

- ☐ Prioritering: "vårdbehov oavsett ålder" är valt.
- ☐ Inget "inte ekonomiskt möjlig" är kryssat någonstans.
- ☐ Ingen mellanskillnad, inga kvalitetsnivåer efter ålder, inget "slutat ta emot 67+".
- ☐ Bara en person på mottagningen har svarat "Verksamhetschef".
- ☐ Klinikens gemensamma svar stämmer med verksamhetschefens.
- ☐ Förklaringen om fyllningar står i Annat-fältet, om det svaret används.
- ☐ Inget "Vet ej" där du faktiskt vet.
- ☐ Varje svar är sant – och det du är osäker på har du stämt av först.

### Om något inte stämmer med verkligheten

Svara efter verkligheten – inte efter vad som ser bra ut. Upptäcker du att ni gör något som enkäten pekar ut som otillåtet är det bättre att rätta rutinen nu än att svara fel till en tillsynsmyndighet. Behöver ni hjälp att se över rutinerna innan ni svarar: **klunikstod.se**, 0734-430 200.